

Frå broiler til bremsekloss

Status og utsikter for norsk olje- og gassverksemd

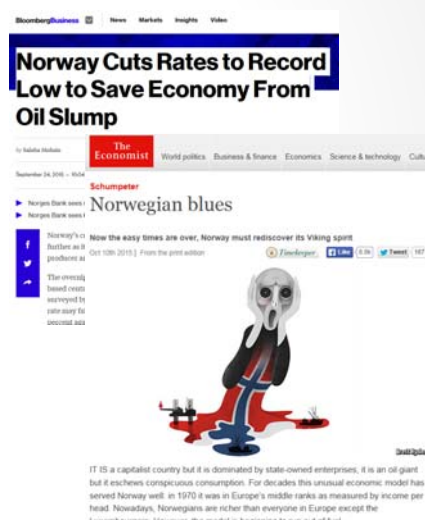
Klaus Mohn, Professor
Handelshøgskolen ved Universitetet i Stavanger
<http://www.uis.no/Mohn>
Twitter: @Mohnitor

Åpent medlemsmøte i Norsk Industri Olje & Gass
Oslo, 22. oktober 2015

1

Korreksjon eller krise?

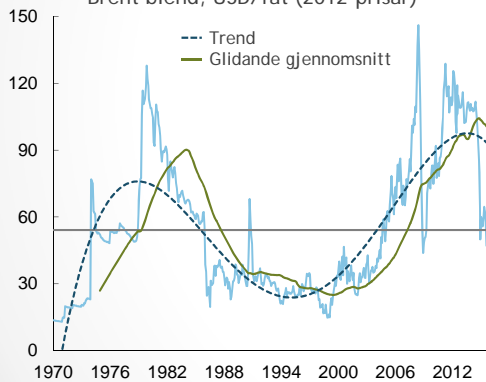
2

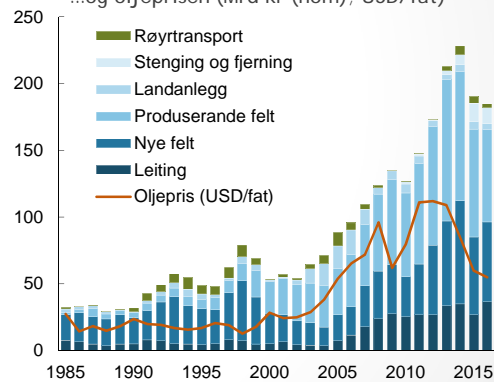
Oljefyrt oppgang i aktivitet og sysselsetting

Investeringane på norsk sokkel er påverka av oljeprisen

Oljeprisen sidan 1970
Brent blend, USD/fat (2012-prisar)

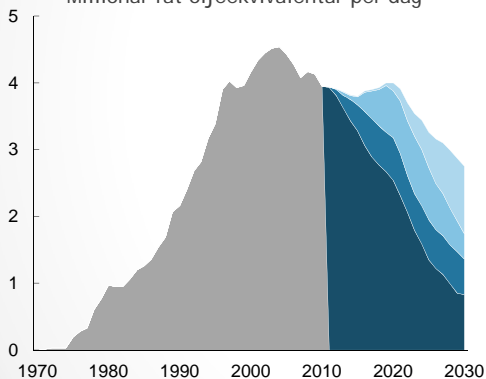
Investeringar på norsk sokkel
...og oljeprisen (Mrd kr (nom); USD/fat)

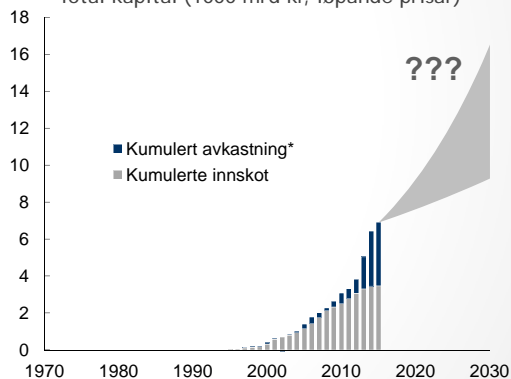
Oljefyrt oppgang i inntekter - og sparing

Store inntekter for næringsliv, hushald - og politikarar

Norsk olje- og gassproduksjon
Millionar fat oljeekvivalentar per dag

Statens pensjonsfond - Utland
Total kapital (1000 mrd kr, løpande prisar)

Olja i norsk økonomi

Stor fisk i litan dam

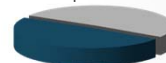
- Noreg er ein litan økonomi
- Olje- og gassnæringa er stor
- Innanlandske leveransar

Makroøkonomiske nøkkeltal 2013
Olje og naturgass som del av...

Samla verdiskaping (BNP)
22 prosent

Samla eksport
49 prosent

Staten sine inntekter
29 prosent

Samla investeringar
31 prosent

Olja i norsk økonomi

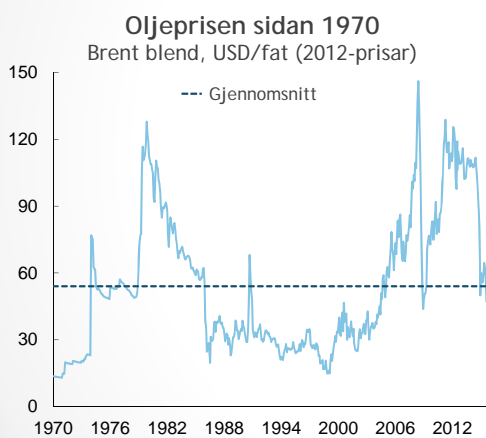
Kan Noreg sleppe unna hollandsk syke?

- Press mot konkurranseevna...
  - ... aukar kostnaden ved omstilling
- To kanalar for ringverknadar
  - (Over-)forbruk av inntekter
  - Kamp om arbeidskraft

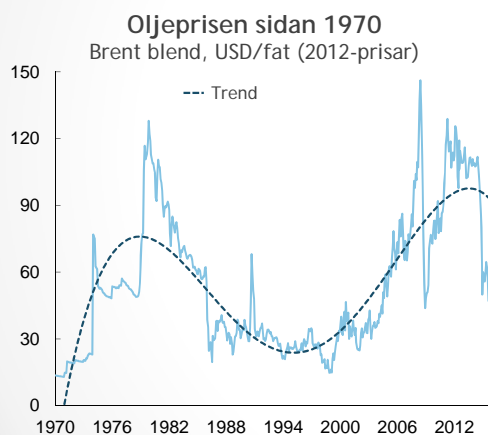
Det store fallet i oljeprisen

Midlertidig tilbakeslag eller langsiktig normalisering?

Det store fallet i oljeprisen

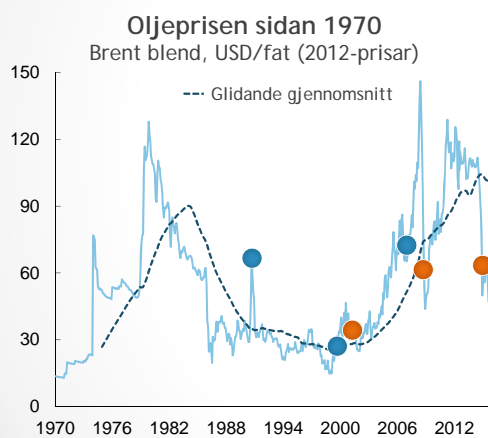
Eit oljeprissjokk er ikkje eit oljeprissjokk

- Kva er kjelda til sjokket?
- Kor lenge vil prisfallet vare?

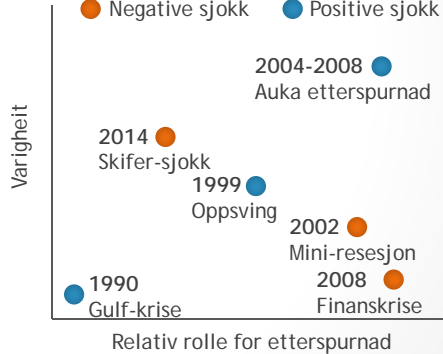
Det store fallet i oljeprisen

Eit oljeprissjokk er ikkje eit oljeprissjokk

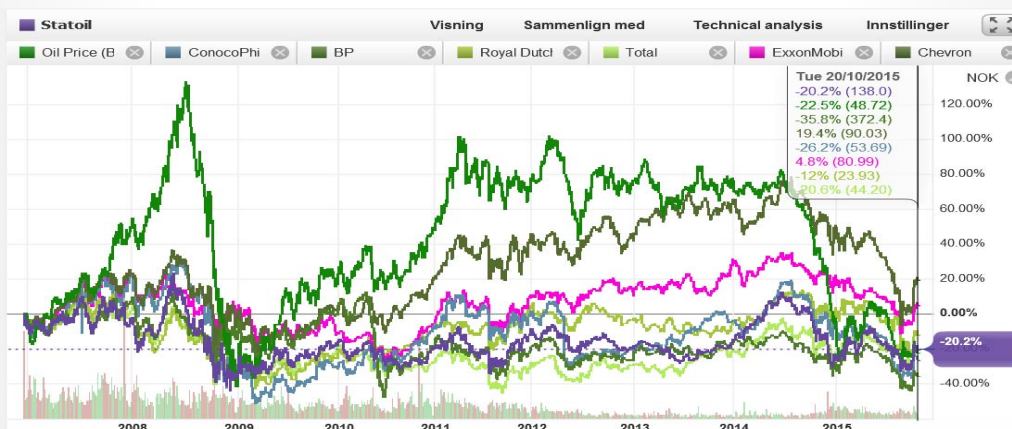
Klassifisering av oljeprissjokk etter opphav og varigheit

● Negative sjokk   ● Positive sjokk

Oljeselskap i knipe

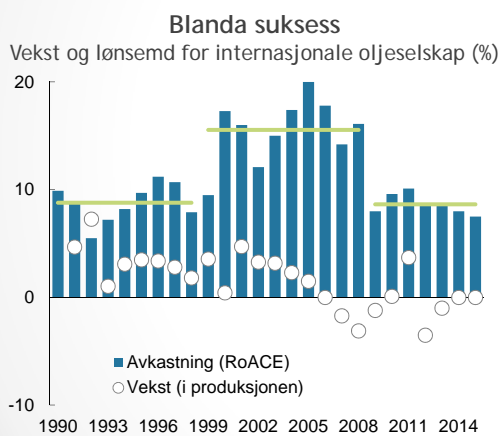
Aksjekursutvikling 15. desember 2006 - 20. oktober 2015

Kjelder: Statoil si heimeside (<http://www.statoil.com/IR>).

Oljeselskap i knipe

Kortsiktig utfordring: Lønsemnd og avkastning

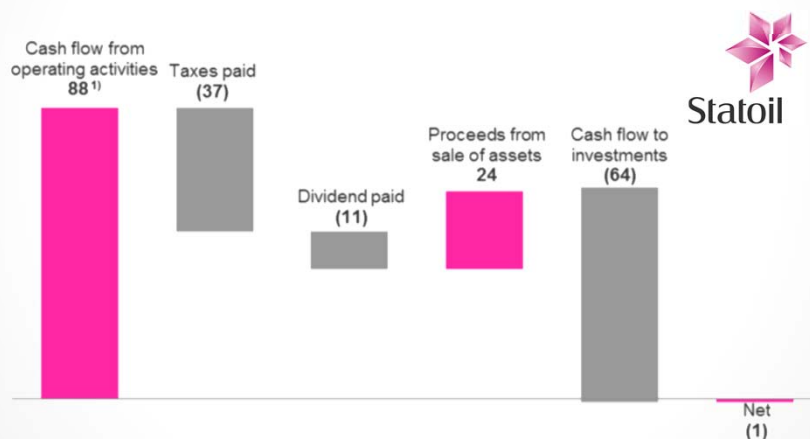

- Aksjonærene er skuffa...
  - ... over lønsemnd og avkastning
- Sprik i marknadssyn...
  - ... gir sprik i verdsetting
- Høgare krav frå investorane...
  - ... dempar investeringsutsiktene

Kjelder: Deutsche Bank, UBS Warburg.

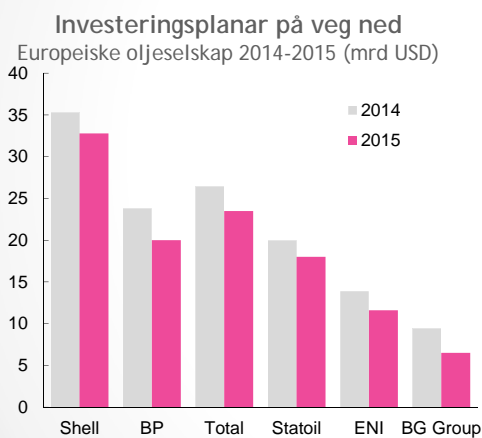
Inntektene påvirker investeringane

Disponeringa av kontantstraumen i Statoil (2. kvartal 2015)

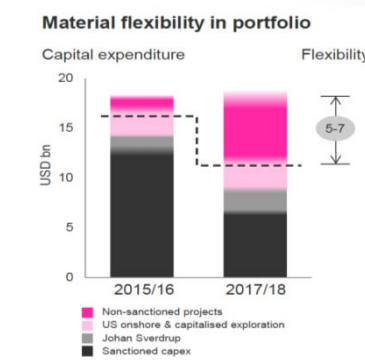

Inntektene påvirker investeringane

Lågare investeringar legg dempar på aktiviteten

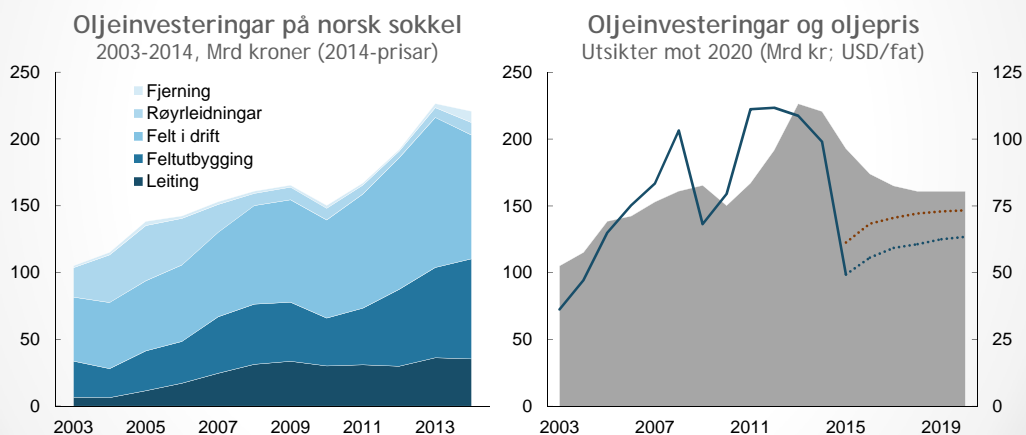

“Prepared to use material flexibility”
Statoil, 6. februar 2015

Investeringar på norsk sokkel

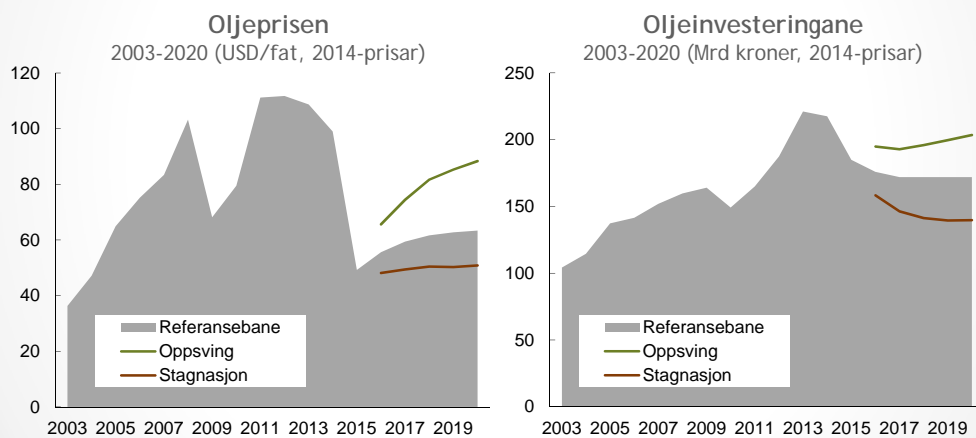
Utgangspunkt: Norges Bank, juni 2015 (PPR)

Kjelder: Norges Bank, 2015. Pengepolitisk rapport no 3, September 2015 (historiske tal). Eigne berekningar (utsikter).

Investeringar på norsk sokkel

Mulege utviklingsbanar

Kjelder: Norges Bank, 2015. Pengepolitisk rapport no 3, September 2015 (historiske tal). Eigne berekningar (utsikter).

Ei næring i motvind

Utfordringar på lengre sikt

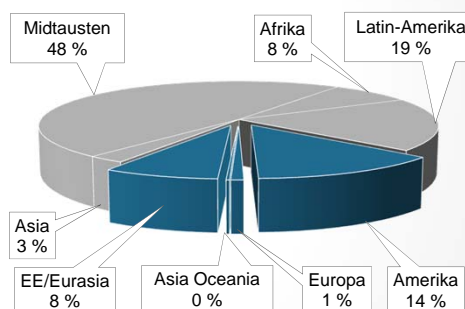
Etterspurnad

Politikk, preferansar og prisar

Tilgang og tilbod

Olje- og gassreservar etter region

Source: Mitchell, John, Marcel, Valerie and Beth Mitchell. 2012. «What next for the oil and gas industry?». Chatham House. October 2012.

17

Etter festen kjem testen

Tema til ettertanke

- Norsk økonomi er prega av petroleum
- Kortsiktige utsikter er tett knytt til oljeprisen
- Den store oppgangstrenden er i ferd med å flate ut

Illustrasjon: The Economist.

18